

ligvis Virksomheder i Industri og Haandværk, som i det hele ikke ere behagelige — det forstaar sig — Virksomheder, som kunne være mere eller mindre skadelige for Sundheden, Virksomheder, som det slet ikke er behageligt at leve i fra Morgen til Aften. Alt det skal indrømmes, men det er noget, som selve Virksomheden medfører, og som det er umuligt at udelukke. Hvad jeg derimod vil hævde, er, at Fabrikkerne under et meget skarpt Tilsyn fra Statens Side gøre alt, hvad der kræves og er muligt, for at der kan føres en menneskeværdig Tilværelse i disse Arbejdslokaler. Det sker ikke blot derved, at Lovgivningsmagten har givet en Mængde Bestemmelser, som man ikke kan komme udenom, men ogsaa derved, at der er Sundhedsvedtægter, der foreskrive, hvorledes sligt skal være, og give Sundhedsautoriteterne en meget betydelig Indflydelse. Det maa derfor bero paa, at Sundhedsautoriteterne ikke have faaet noget at vide om, at der er daarlige Forhold, hvis der ikke er gjort noget for at afhjælpe dem.

Jeg mener altsaa, at Beskyttelse er nødvendig og nyttig for Samfundet i det hele, og at det ikke gaar an at gaa bort derfra. Vi kunne ikke være tjente med, samtidig med, at man i alle Lande indfører Beskyttelse eller forhøjer en bestaaende Beskyttelse, at være den lille Oase, hvor alle disse Lande kunne styrte ind med alt, hvad de ikke selv kunne bruge af, hvad de ere i Stand til at frembringe; vi kunne ikke være tjente med at faa hele den Overproduktion kastet herind, som Nabolandene og maaske snart fjerne Lande kunne ønske at blive af med. Vi kunne ikke være tjente dermed i nogen Henseende, ikke blot ikke for det Haandværks eller den Industris Skyld; som vi nu have, og som det er en naturlig Opgave at holde paa i passende Omfang, men heller ikke for Forbrugernes Skyld. Thi var det først lykkedes Udlandet derved, at vi ikke havde værnet os, at blive opmærksom paa, at her var et saadant frit Land, hvor man kunde styrte ind med alt, saa kan man være forvisset om, at det for det første ikke var de bedste Varer, vi fik, men dem, som man ikke kunde blive af med andre Steder, men dernæst ogsaa, at kunne vi ikke selv konkurrere, vilde Udlandet diktere os Priserne. Lad være, at der vil komme Konkurrence imellem de andre Lande indbyrdes — det vil der naturligvis — men vi ville dog ganske anderledes kunne staa imod, naar vi selv kunne producere den paagældende Vare og sige: Til den Pris kan den gode Vare leveres,

se nu, hvad I ville give for Udlandets daarlige.

Naar man nu endelig vil spørge: ere de og de Toldsatser i den nugældende Toldlov da saa absolut rigtige, bør der ingen Forandring ske til den ene eller den anden Side, saa vil jeg derom først sige, at, som jeg før nævnte, er der visse Punkter, paa hvilke man i Toldkommissionen blev enig om Forandringer. Der findes naturligvis Anomalier. Der maa altid i en Toldlov være visse Punkter, om hvilke man kan sige, at en Forandring maaske vil være nyttig. Der maa altid i en Lov, hvor der er saa mange Positioner, som der maa være i en Toldlov, være Punkter, hvor man kan spørge, om og hvilke Forandringer der bør ske paa Grund af deres Forhold til andre Positioner. Og der kan ogsaa rejses det Spørgsmaal, som det ærede Medlem fremkom med i Gaar, om Forholdet mellem Tolden og Varepriserne, idet han med Føje gjorde opmærksom paa, at Varepriserne ere daledede. Fra Forbrugernes Side maa man sige, at det er et meget stort Gode for dem, at der saa at sige er sket en permanent Nedgang i Varepriserne, og man maa erkende, at der bør være et passende Forhold mellem Værnernes Værdi og Tolden. Men jeg skønner ikke rettere, end at de Nedsættelser, der ere gjorte i Folketinget, i meget høj Grad bære Tilfældighedens Præg. Jeg søger forgæves efter en ledende Tanke, efter noget System i de Nedsættelser, her have fundet Sted. Jeg kan ikke se rettere, end at man gennemgaaende har sagt: Tolden er for høj, lad os sætte den ned, det er det, vi ønske. Men et System deri. Principper, efter hvilke man er gaaet frem, har jeg forgæves spejdet efter. Og naar man ser paa disse Poster i Enkelthederne, vil man finde, at der er ikke faa Steder, hvor Nedsættelserne ere saadan noget som 1—2 Øre pr. Pd. Men hvad betyder en saadan Nedsættelse, særlig for de lettere Varer, saaledes som f. Eks. forskellige Manufakturvarer og Trikotage? Jeg tror, det er Position 140, hvor man har foreslaaet en Nedsættelse af 2 Øre pr. Pd. Det er i Virkeligheden af den Slags Ting, som ere aldeles ligegyldige for Forbrugerne, de have ingen Nytte af dem, men den store Mængde af Fabrikkerne skal nok komme til at mærke det. Det vil gøre, at de for disse Varers Vedkommende ikke kunne konkurrere, de maa ophøre at tilvirke dem. Dersom man overhovedet betragter det som rigtigt, at opretholde de store